

Generationssprog – brugsmæssige og samtalepartnerafhængige træk

Marianne Rathje
Dansk Sprognævn

1. Indledning

Der er mange myter om de unges sprog. ”Hvorfor taler de unge så grimt?”, ”Hvorfor bander de unge så meget?”, ”Vil vi tale engelsk alle sammen om 20 år når de unge bruger så mange engelske ord?”. Sprognævnet får mange henvendelser der handler om de unges uforståelige og grimme sprog, og den sproglige fremtid der er truet – klager som man også finder i medierne.

Men der er ikke forsket ret meget i aldersbaseret sproglig variation i sig selv: Alder er sociolingvistikens underudviklede dimension (Coupland 2001:185). Køn, klasse, geografi og etnicitet er grundigt udforsket i sociolingvistikken, men ikke alder. Har man i sociolingvistikken undersøgt sproglige træk i forskellige generationer, har det været som metode til at finde tegn på sprogforandring (ved at man forudsætter at de unges sprog varsler en kommende sprogforandring), ikke for at finde generationssprog i sig selv (Cheshire 1987:766). I disse sprogforandringsstudier har der især været fokus på udtale (fx Labov 1963), ikke på det leksikalske eller diskursive niveau¹ (i talesprog i hvert fald) (Cheshire 2005). Eller også er en enkelt generations sprog blevet beskrevet uden at en sammenligning med andre generationer er foretaget (fx Kotsinas 1994). Eller man har i mere socialpsykologiske undersøgelser undersøgt generationernes forhold til hinanden med særligt fokus på miskommunikation mellem generationerne (Coupland et al. 1991) – undersøgelser som ikke har haft et sprogligt fokus.

1 En sjælden undtagelse er Barbieri 2008 (som er ny forskning).

I min ph.d.-afhandling (Rathje 2008a²), som jeg i denne artikel vil præsentere resultaterne fra, har jeg netop undersøgt generationssprog i sig selv, især på leksikalsk og diskursivt niveau, jeg har sammenlignet generationerne og haft fokus på det sproglige. Jeg har i afhandlingen undersøgt disse spørgsmål:

a) Passer myterne om de unges grimme og engelske sprog? Dvs. kan jeg få bekræftet eller afkræftet myten om de unges grimme og engelske sprog ved at sammenligne med andre generationers sprog?

b) Hvilke generationssproglige træk findes der? Dvs. findes der aldersbaseret sproglig variation, og hvilke træk kan man sige er det?

c) Ændrer generationerne sprog ift. samtalepartnerens alder? Dvs. jeg er ikke bare interesseret i om generationerne produktionsmæssigt viser generationssproglige forskelle, men også om de ændrer deres sprog alt efter om samtalepartneren tilhører den samme eller en anden generation. Det kan sige noget om om der i generationerne er en form for bevidsthed om de generationssproglige træk i en sådan grad at samtaledeltagerne ændrer sprog. Det kan også sige noget om i hvilken grad vi hænger fast i vores generationssprog: Hvis de unge fx kan ændre generationssprog når de taler med ældre generationer, er bekymringerne for fremtidens sprog måske grundløse, fordi de unge i så fald kan formodes at lægge trækkene fra sig når de bliver voksne (det der kaldes *age grading*, se fx Eckert 1997 eller Gregersen 1999).

2. Definition af *generationssprog*

Overordnet set er generationssprog de sproglige træk som er karakteristiske for en bestemt aldersgruppe på et bestemt tidspunkt. Disse generationssproglige træk har jeg delt op i to typer: *brugsmæssige generationssproglige træk* og *samtalepartnerafhængige generationssproglige træk*. De brugsmæssige generationssproglige træk er dem der bruges nævneværdigt mere af en eller flere grupper informanter fra samme generation sammenlignet med andre generationer. De samtalepartnerafhængige generationssproglige træk er de træk som en generation af samtaledeltagere bruger i forskellig grad alt

2 Se også Rathje 2007a, 2007b, 2008b, Rathje & Heidemann Andersen 2005 og Rathje under udgivelse.

efter hvilken generation samtalepartneren tilhører. Når man tilpasser sit sprog samtalepartneren, taler man i den socialpsykologiske akkommodationsteori om at man akkommoderer (se fx Shepard et al. 2001).

3. Data

De data jeg har undersøgt generationssprog i, består af 24 samtaler – altså talesprogsdata – indsamlet i forbindelse med min ph.d.-afhandling. De 24 samtaler er optaget i 2002/2003 og varer ca. ½ time hver. Det er kvinder fra københavnsområdet der taler sammen to og to på en cafe. Kvinderne kendte ikke hinanden i forvejen. De 24 deltagende kvinder har tre forskellige aldre: De unge er 16-18 år, de midaldrende er 37-46 år, og de ældre er 68-78 år. Kvinderne deltager hver i to samtaler – én samtale med en på deres egen alder, og én samtale med en der har en anden alder end de selv. Således er halvdelen af samtalerne med samtaledeltagere fra samme generation, og den anden halvdel er med samtaledeltagere der tilhører hver sin generation.

Jeg har i min afhandling lavet fire overordnede analyser hvoraf jeg vil præsentere de tre af dem i denne artikel: bandeord, engelske lån og citater³. Nedenfor vil jeg først gennemgå de brugsmæssige generationelle træk inden for de tre områder, dvs. de træk som bruges nævneværdigt mere af en generation, og så til sidst i artiklen komme ind på de samtalepartnerafhængige træk.

4. Bandeord

Jeg har defineret bandeord således:

Bandeord(senheder) er ord (og udtryk) der refererer til noget der er tabu i den kultur sproget bruges i, de skal ikke forstås bogstaveligt, og de bruges til at udtrykke følelser og holdninger, men de bruges ikke om personer⁴.

Som det fremgår af denne definition, er skældsord ikke taget med.

Det viser sig at de unge ikke bander mere end andre gene-

³ Den sidste af afhandlingens fire analyser er en undersøgelse af misforståelser og ikkeforståelser intergenerationelt og intragenerationelt (se Rathje 2004 og Rathje 2005).

⁴ Definitionen af bandeord findes i Rathje 2008a: 117 og er blevet til med inspiration fra bl.a. Andersson & Trudgill 1990, Stenström 1991 og Jørgensen 1978.

rationer:

	Unge	Midaldrende	Ældre
Antal bandeord i % af generationens samlede antal ord	0,19 %	0,15 %	0,18 %

Tabel 1. Generationernes samlede antal bandeord.

De unges bandeord udgør 0,19 % af det samlede antal ord for generationen, de midaldrendes bandeord udgør 0,15 %, og de ældres 0,18 %.

Hvis man opdeler bandeordene i typer ift. hvilket tabuområde der refereres til, finder man til gengæld to generationsforskelle, nemlig at unge bruger nævneværdigt flere bandeord der refererer til kroppens nedre funktioner, fx *fuck*, *pis*, *lort*, og at de ældre og midaldrende bruger nævneværdigt flere bandeord der refererer til religion som tabuområde, fx *fandme*, *for satan*, *sgu*.

	Unge	Midaldrende	Ældre
Kroppens nedre funktioner	42,9 %	2,9 %	1,6 %
Religion	57,1 %	91,7 %	95,7 %

Tabel 2. Generationernes brug af bandeordstyperne ”kroppens nedre funktioner” og ”religion”.

De unge bruger 42,9 % bandeord, der referer til kroppens nedre funktioner, de midaldrende 2,9 %, og de ældre 1,6 %. Til gengæld bruger de unge kun 57,1 % religiøse bandeord, hvorimod de midaldrende bruger 91,7 %, og de ældre 95,7 %.

To andre generationsforskelle viser sig også når man ser på engelske bandeord og omskrevne bandeord, nemlig at unge bruger flere engelske bandeord, fx *shit* og *fuck*, og at ældre og midaldrende bruger nævneværdigt flere omskrevne bandeord, fx *sørens* og *sgi* (i stedet for *satans* og *sgu*).

	Unge	Midaldrende	Ældre
Engelske	10 %	1,4 %	-
Omskrevne	2,9 %	26,1 %	27,9 %

Tabel 3. Generationernes brug af bandeordstyperne ”engelske” og ”omskrevne”.

Af de unges bandeord er 10 % engelske bandeord, de midaldrende har 1,4 % af denne type bandeord, mens de ældre slet ingen har. De unge bruger til gengæld 2,9 % omskrevne bandeord, mens de midaldrende bruger hele 26,1 %, og de ældre 27,9 %.

Bandeord er altså ikke et brugsmæssigt generationelt træk, men visse bandeordstyper er det.

5. Engelske lån

Engelske lån har jeg defineret således:

Direkte lån der i dansk kan dateres til efter 1850 (evt. tilpasset det danske sprogsystem i bøjning, stavning eller udtale)⁵.

Proprier regnes ikke for engelske lån, ej heller sætningslignende engelske elementer (dvs. kodeskift) (jf. Bønlykke Olsen 2002:18 f.).

Min undersøgelse viser at unge bruger flere engelske lån end ældre og midaldrende:

	Unge	Midaldrende	Ældre
Antal engelske lån i % af generationens samlede antal ord	1,17 %	0,56 %	0,14 %

Tabel 4. Generationernes samlede antal engelske lån.

De unge bruger 1,17 % engelske lån, de midaldrende bruger 0,56 %, og de ældre 0,14 %. Denne forskel er statistisk signifikant (chi-square = 473,97232, df = 2, p < 0,0001). Så engelske lån er altså et brugsmæssigt generationelt træk, nemlig et ungdomssprogligt træk.

Det viser sig dog at det især er pga. ordet *okay* at engelske lån er generationssprogligt træk:

	Unge	Midaldrende	Ældre
Antal engelske lån % af generationens samlede antal ord, ekskl. okay	0,38 %	0,22 %	0,11 %

Tabel 5. Generationernes samlede antal engelske lån ekskl. okay.

5 Definitionen af engelske lån findes i Rathje 2008a: 138 ff. Definitionen tager udgangspunkt i bl.a. Sørensen 1973, Sharp 2001 og Graedler 1998.

De unge ville stadig have flest lån selvom *okay* blev fraregnet, men ikke i samme grad. Engelske lån må til trods for dette resultat regnes for at være et brugsmæssigt generationssprogligt træk.

6. Citater

Citater er i denne sammenhæng defineret således:

Demonstrationer af hvad nogen (andre eller én selv) eller noget (personificering/besjæling) har eller kunne have sagt, tænkt, følt, gjort eller skrevet (specifik demonstration), vil eller ville sige, tænke, føle, gøre, skrive (hypotetisk demonstration) eller gennemgående siger, tænker, føler, gør eller skriver (generisk demonstration).⁶

Men i tråd med det citaterne gør, nemlig demonstrerer, er det mere oplysende netop at demonstrere hvad citater er, i stedet for at beskrive det. I det nedenstående eksempel er det der er understreget og med fed, citater:

Michelle: jeg havde også stået med hende derude og så havde vi stået sån lidt mmmm så viste det sig vi begge to havde stået derude sån lidt (.) ja okay så til sidst så kom hun så hen til mig (.) så spørger hun så (.) er du Michelle (.) ja (.) og så sån lidt (.) nå okay jamen så har vi jo stået her længe sagde hun så.

Her demonstrerer Michelle hvordan hun og jeg mødtes, og at det var lidt akavet.

Citater er et brugsmæssigt generationssprogligt træk. Det bruges nemlig mest af unge. Faktisk dobbelt så meget som i de to andre generationer:

	Unge	Midaldrende	Ældre
Citater pr. 1000 løbende ord	7,89	3,90	3,96

Tabel 6. Generationernes samlede antal citater.

De unge bruger 7,89 citater pr. 1000 løbende ord, mens de midaldrende bruger 3,90 citater, og de ældre 3,96 citater. Citater er endnu ikke

⁶ Definitionen af citat findes i Rathje 2008a: 180 f. med inspiration fra bl.a. Clark & Gerrig 1991, Goffman 1974 og Bakhtin 1984.

Generationssprog

et træk som man er begyndt at bekymre sig om i medierne eller i Sprognævnets svartjeneste, men i USA er det allerede et udskældt træk (D'Arcy 2007).

Unge ikke bare bruger flest citater, de markerer dem også på en særlig måde. Nedenfor vil jeg anskueliggøre hvordan citatmarkering på forskellige måder har vist sig at være et brugsmæssigt generationssprogligt træk i undersøgelsen:

Unge bruger utraditionelle citatmarkerende verber, som i eksemplet her:

Gitte: så **sad** min mor sån (.) *er det det eneste du har fået Gitte*

Sidde er et utraditionelt citatmarkerende verbum fordi det ikke fortæller hvilken handling der demonstreres, som traditionelle anførende verber gør det. Midaldrende og ældre bruger til gengæld nævneværdigt flere traditionelle citatmarkerende verber, som i eksemplet her:

Iris: så **siger** han til os *jamen (.) vil i så ikke overtage den toværelseslejlighed så (.) beholder jeg viceværtjobbet*

Sige er et traditionelt citatmarkerende verbum, dvs. det fortæller hvilken handling der demonstreres. Både traditionelle og utraditionelle citatmarkerende verber er altså brugsmæssige generationssproglige træk – i hvilken grad kan man se her:

	Unge	Midaldrende	Ældre
Utraditionelle	28,4 %	9,2 %	4 %
Traditionelle	27,1 %	63,6 %	79,1 %

Tabel 7. Generationernes brug af utraditionelle og traditionelle citatmarkerende verber.

De unge bruger 28,4 % af de utraditionelle citatmarkerende verber, de midaldrende bruger 9,2 %, og de ældre 4 %. Af de traditionelle citatmarkerende verber bruger de unge 27,1 %, de midaldrende 63,6 %, og de ældre 79,1 %.

Ser man på hvilke verber generationerne hyppigst markerer med, har der vist sig endnu to generationssproglige træk, nemlig at de unge markerer citaterne nævneværdigt meget med verbet *være*, og at de ældre og midaldrende markerer nævneværdigt meget med verbet *sige*, som i de følgende eksempler:

Pia: vi har samme far alle sammen men ikke samme mor nogen af os (.) ((fnis)) så **er** det bare sånoget *wuuuw*

Birthe: *det ved jeg sgu da heller ikke* **siger** jeg

De ældre og midaldrende markerer stort set ikke med *være*, mens det er det næstmest brugte anførende verbum blandt de unge:

	Unge	Midaldrende	Ældre
<i>Være</i>	21,7 %	1,9 %	1,6 %
<i>Sige</i>	27,6 %	52,5 %	72,2 %

Tabel 8. Generationernes brug af de anførende verber *være* og *sige*.

De unge bruger *være* i 21,7 % af tilfældene, de midaldrende i 1,9 %, og de ældre bruger det i 1,6 %. Til gengæld bruger de midaldrende og ældre *sige* nævneværdigt mere end de unge: de midaldrende i 52,5 % af tilfældene, de ældre i 72,2 %, og de unge i 27,6 % af tilfældene.

Endnu et brugsmæssigt generationssprogligt træk er at de unge samtaledeeltagere ofte slet ikke bruger anførende verber til at markere citater med, som i eksemplet her, hvor der kommer to citater lige efter hinanden:

Maja: *ja dig du kan heller ikke komme ind du er kun sytten æh ja*
(.) right men det var ligesom min veninde du lige har lukket
ind hun er kun seksten ikk altså

Det første citat er *ja dig du kan heller ikke komme ind du er kun sytten*, og det næste citat er *æh ja (.) right men det var ligesom min veninde du lige har lukket ind hun er kun* – og ingen af citaterne er markerede med anførende verbum.

Det er faktisk mere reglen end undtagelsen at de unge ikke markerer citaterne med et verbum:

	Unge	Midaldrende	Ældre
Ikke anførende verbum	44,5 %	27,2 %	16,9 %

Tabel 9. Generationernes brug af citater uden anførende verbum.

De unge undlader anførende verbum i 44,5 % af citaterne, de midaldrende i 27,2 %, og de ældre i kun 16,9 %.

Generationssprog

Når de unge til gengæld markerer et citat, sker det ofte med det man kan kalde *småord*. Citatmarkerende småord er et brugsmæssigt generationelt træk som er særligt for de unge:

	Unge	Midaldrende	Ældre
Småord	32,5 %	8,8 %	4,5 %

Tabel 10. Generationernes brug af citater med citatmarkerende småord.

Næsten en tredjedel af de unges citater er markeret med småord (32,5 %) hvorimod de midaldrende og ældre kun anvender småordene som markeringsteknik i ringe omfang (hhv. 8,8 % og 4,5 %). Især bruger de unge småordsforbindelserne *bare sånoget* og *så lidt* nævneværdigt mere end de andre generationer:

Pia: jamen jeg tror også det er derfor fordi så har jeg synes en eller anden har været sød og ellers så er det **bare sånoget**
ej jeg skal bare have en kæreste ikk

Det sidste generationssproglige træk ifm. citatmarkering jeg vil komme ind på, er interjektioner som citatindledere, som *ej* i dette eksempel:

Pia: så mig og min veninde og min søster vi tænkte bare **ej**
nogle smarte venner

Citatindledende interjektioner i sig selv er ikke et generationssprogligt træk, men varianterne *ej*, *nåmen*, *amen*, *mm* som citatindledende interjektioner er generationssproglige træk fordi de unge bruger dem nævneværdigt mere end de to øvrige generationer.

7. Brugsmæssige generationelle træk og samtalepartnerafhængige generationelle træk

Jeg har nu gennemgået undersøgelsens brugsmæssige generationelle træk og vil her til sidst sammenstille disse med de samtalepartnerafhængige generationelle træk. I nedenstående figur ses de brugsmæssige generationelle træk (som jeg har gennemgået ovenfor) øverst vertikalt (felt 1, 2, 3), og de træk som *ikke* var brugsmæssige generationelle træk, står nederst vertikalt (felt 4, 5, 6):

	Fuld akkommodation (samtalepartn. afh. træk)	Delvis akkommodation (delvist samtalepartn. afh. træk)	Ikke akkom- modation (ikkksamtale- partn. afh. træk)
Brugs- mæssige generations- sproglige træk	1 - Citater markeret med småordene <i>sån lidt og bare sånoget</i> - Citater markeret med interjektionerne <i>ej, nåmen, okay, amen</i> og <i>m:</i> - Citater markeret med verbet <i>sige</i>	2 - Citater - Engelske lån - Engelske bandeord - Omskrevne bandeord - Citater markeret med traditionelt anførende verbum - Citater uden anførende verbum - Citater markeret med verbet <i>være</i> - Citater markeret med småord	3 -Bandeordstypen kroppens nedre funktioner - Bandeordstypen religiøse - Citater markeret med utraditionelt verbum
Ikke brugs- mæssige generations- sproglige træk	4 - Bandeord	5 - Nye engelske lån ⁷	6 - Citatmarkerende interjektioner

Figur 1. Sammenstilling af brugsmæssige generationelle træk og samtale-partnerafhængige generationelle træk.

De nævnte træk er her yderligere også ordnet i forhold til om der ved trækkene har vist sig at være akkommodation, dvs. tilpasning mellem generationerne. Fuld akkommodation, dvs. alle generationerne tilpasser sig, har jeg kaldt samtalepartnerafhængige træk (felt 1 + 4), delvis akkommodation, dvs. kun nogle af generationerne tilpasser sig,

⁷ Jeg har ikke tidligere i artiklen nævnt dette træk, men i undersøgelsen viste det sig at nye engelske lån (dvs. indlånt i dansk efter 1945) ikke var et brugsmæssigt generationelt træk (jf. Rathje 2008a:143 f.).

har jeg kaldt delvis samtalepartnerafhængige træk (felt 2 + 5), og ikke akkommodation, dvs. generationerne tilpasser sig ikke, har jeg kaldt ikkesamtalepartnerafhængige træk (felt 3 + 6).

Det mest interessante i denne sammenstilling er trækkene i felt 3 og felt 4. Felt 3 består af generationelle træk som kun er brugsmæssige. Dvs. generationerne akkommoderer ikke. Et eksempel på dette er bandeordstypen ”kroppens nedre funktioner”, som bruges mest af unge, men de unge skruer ikke ned for denne type bandeord i samtale med andre generationer, og de midaldrende og ældre skruer heller ikke op for typen i samtale med de unge. Her kan man altså tale om enten at generationerne ”hænger fast” i deres generationssprog, eller at de ikke er bevidste om at trækket er generationelt, eller ikke evner at akkommodere.

I felt 4 er det omvendte på spil. Her er altså træk som kun er samtalepartnerafhængige. Et eksempel på dette er bandeord, som bruges lige hyppigt i alle tre generationer, dvs. det er ikke et brugsmæssigt generationelt træk. Ikke desto mindre akkommoderes der i alle tre generationer som om bandeord var et ungdomssprogligt træk: De unge bruger færre bandeord med de ældre generationer, og de ældre generationer bruger flere bandeord med de unge. Her tilpasses sproget altså efter en forestilling om generationssprog – ikke virkeligheden.

8. Konklusion

Undersøgelsen har vist at myterne om de unges sprog ikke er rigtige når det gælder bandeord, som alle tre generationer bruger lige mange af, men til gengæld har det vist sig at myten om de mange engelske lån i de unges sprog, er sand: De unge *bruger* flere engelske lån end andre generationer.

Undersøgelsen har også vist at der *findes* (brugsmæssige) generationssproglige træk, nemlig fx citater, som er et ungdomssprogligt træk, bandeord af typen ”kroppens nedre funktioner”, som også er et ungdomssprogligt træk, og omskrevne bandeord, som er et midaldrendesprogligt og et ældresprogligt træk.

Desuden har det vist sig at undersøgelsens samtaledeltagere ved visse træk ændrede sprog ift. samtalepartnerens alder, altså det jeg har kaldt samtalepartnerafhængige generationelle træk. Det

gør de fx ved citater, hvor de unge skruer ned for citaterne med en ikkejævndrende samtalepartner, og ved bandeord, hvor de unge skruer ned for bandeordene med ikkejævndrende, og de midaldrende og ældre skruer op for bandeordene når de taler med en ung. Ved andre træk hænger generationerne fast i deres generationssprog, fx ved bandeordstyperne ”religiøse” og ”kroppens nedre funktioner” som der hverken bliver skruet op eller ned for i samtaler med ikkejævndrende ift. samtaler med jævndrende.

Undersøgelsen kan altså berolige dem der frygter at de unges sprog er grimmere end deres eget; det er det ikke, men det er rigtigt at det er mere engelsk. Det kan også berolige de sprogbekymrede at unge ofte lægger deres generationssprog fra sig i samtale med ældre generationer, fordi dette kunne tyde på at de unge ikke tager disse træk med sig videre ind i voksenalderen – dermed kommer trækkene ikke til at udgøre en generel sprogforandring, men er blot en del af et ungdomssprog der hører ungdomsfasen til.

Litteratur

- Andersson, L.-G. & P. Trudgill (1990) *Bad Language*. Oxford: Basil Blackwell,
- Bakhtin, M. (1984) *Problems of Dostoevsky's Poetics*. Manchester: Manchester University Press
- Barbieri, F. (2008) Patterns of age-based linguistic variation in American English. *Journal of Sociolinguistics* 12, 1:58-88.
- Bønlykke Olsen, K. (2002) *Engelsk bøjning i dansk. En undersøgelse af engelske importords integration i det danske bøjningssystem – og af ordstrukturens rolle heri*, upubliceret speciale. Københavns Universitet: Institut for Nordisk Filologi.
- Cheshire, J. (1987) Age and generation-specific use of language. *Sociolinguistics: An international handbook of the science of language and society*. U. Ammond et. al (eds.). Berlin: Walter de Gruyter:760-767.
- Cheshire, J. (2005) Syntactic variation and beyond: Gender and social class variation in the use of discourse-new markers. *Journal of Sociolinguistics* 9, 4:479-508.
- Clark, H.H. & R.J. Gerrig (1990) Quotations as demonstrations. *Language*, 66, 4:764-805.

Generationssprog

- Coupland, N. (2001) Age in social and sociolinguistic theory. *Sociolinguistics and Social Theory*. N. Coupland, S. Sarangi & C. Candlin (eds.). Essex: Pearson:185-211.
- Coupland, N., J. Coupland & H. Giles (1991): *Language, society and the elderly: Discourse, identity and ageing*. Oxford: Basil Blackwell.
- D'Arcy, A. (2007) *Like* and language ideology: Disentangling fact from fiction. *American speech* 82, 4:386-419.
- Eckert, P. (1997) Age as a sociolinguistic variabel. *The Handbook of Sociolinguistics*. F. Coulmas (ed.). Cambridge: Blackwell:151-157.
- Goffman, E. (1974/1986) *Frame Analysis*. York: Northeastern University Press
- Graedler, A.-L. (1998) *Morphological, semantic and functional aspects of English lexical borrowings in Norwegian*. Oslo: Scandinavian University Press.
- Gregersen, F. (1999): Sociolingvistikkens forandringer. *danske folkemål* bd. 41. København: C.A. Reitzel:107-138.
- Jørgensen, H. (1978) At bande eller ikke at bande. *Mål & Mæle*, nr. 4/1978: 25-31.
- Kotsinas, U.-B. (1994) *Ungdomsspråk*. Uppsala: Hallgren & Fallgren.
- Labov, W. (1963) The Social Motivation of a sound change. *Word* 19:273-309.
- Rathje, M. (2004) Misforståelser og ikkeforståelser i tre generationer. *Sprogpsykologi. Udvalgte kerneemner*. M. Rathje & L. Svenstrup (red.). København: Museum Tusculanums Forlag:95-112.
- Rathje, M. (2005) Forstår generationerne hinanden? *På sporet af sprogpsykologi. Ti artikler om sproglighedens psykologi*. J. Hermann, C. Nielsen & M. Siiner (red.). København: Forlaget Frydenlund:63-79.
- Rathje, M. (2007a) Bruger unge flere engelske lån end andre generationer? *Nyt fra Sprognævnet* 2007/4:1-6.
- Rathje, M. (2007b) Så stod jeg bare der: Øh, citathyppighed og citatmarkering i tre generationer?! *Dansk Sprognævn – godt og vel 50 år efter*. V. Sandersen & J. Schack (red.). København: Dansk Sprognævns skrifter 40:74-92.
- Rathje, M. (2008a) *Generationssprog i mundtlig interaktion. En sociolingvistisk undersøgelse af generationsspecifikke sproglige og interaktive træk i tre generationers talesprog*. Ph.d.-afhandling indleveret ved Institut for Nordiske Studier og Sprogvidenskab, Københavns Universitet, maj 2008.
- Rathje, M. (2008b) Generationssprog – myte eller virkelighed? *Nyt fra Sprognævnet* 2008/4:1-6.

Marianne Rathje

- Rathje, M. (under udgivelse) *Generationssprog*. København: Dansk Sprognævn's skrifter 43.
- Rathje, M. & M. Heidemann Andersen (2005) Fuck, sgu og søreme. Bandeord og andre kraftudtryk i tre generationer. *Nyt fra Sprognævnet* 2005/2:4-10.
- Sharp, H. (2001) *English in Spoken Swedish*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International.
- Shepard, C.A., H. Giles & B.A. Le Poire (2001) Communication Accommodation Theory. *The New Handbook of Language and Social Psychology*. P. Robinson & H. Giles. UK: John Wiley and Sons:33-56.
- Stenström, A.-B. (1991) Expletives in the London-Lund Corpus. *English Corpus Linguistics*. K. Aijmer & B. Altenberg (eds.). New York: Longman:239-253.
- Sørensen, K. (1973) *Engelske lån i dansk*. Dansk Sprognævn's skrifter 8. København: Dansk Sprognævn.